

– Juan Larbán –

**Psiquiatra i
Psicoterapeuta d'Infants,
Adolescents i Adults.**
juan.larban@gmail.com.
Eivissa

Salutació¹

Per mi va ser un plaer i una grata sorpresa conèixer la revista *eipea* sobre els Autismes o les diferents formes clíniques de manifestar-se l'autisme -segons la persona i el context en que ho pateix- des d'una perspectiva psicopatològica relacional, a través de la informació rebuda en un correu electrònic enviat pel seu equip de redacció. Plaer i sorpresa que es van renovant cada vegada que veig i lleigeixo amb il·lusió i interès cadascun del números que es van publicant semestralment. Revista que considero necessària i de gran interès tant pel seu format (digital i gratuït, amb versió per imprimir) com per la seva orientació (psicodinàmica i relacional, oberta als diferents professionals i associacions que atenen a les persones afectades i a les seves famílies), així com pel seu contingut sobre un problema de salut tan greu i complex com polèmic, a més d'insuficientment comprès i atès tant des del vessant social i polític com des de la xarxa pública de salut mental.

És per això que vull agrair a tots aquells que amb la seva il·lusió i excel·lent treball han fet possible aquest somni fet realitat que és per mi la revista *eipea*, incloent en el meu agraïment als lectors, col·laboradors, assessors i, en especial, al seu formidable i incansable equip de redacció, que m'ha permès la participació en un projecte tan interessant i important.

Després del primer contacte, hem mantingut en Josep Maria i jo una comunicació fluida mitjançant el correu electrònic, a través del qual hem anat desenvolupant una vinculació que jo qualificaria d'amistat, doncs implica compartir progressivament no només aspectes professionals sinó també personals.

La meua col·laboració concreta en el projecte *eipea* es va fer realitat amb la publicació en el número 4 de la revista del meu recent treball sobre "Autisme i psicocòsmica en el bebè". En el si d'aquesta relació, es va gestar l'entrevista-reportatge que va tenir lloc a Eivissa el dia 17 de març d'aquest mateix any. Vaig poder, aleshores, conèixer personalment a Josep Maria Brun, així com a Susanna Olives i Núria

Aixandri, l'equip de redacció de la revista al complet. La meua trobada amb ells va ser per mi una experiència difícil d'oblidar, no tan sols per la riquesa del contingut clínic de la conversa que vam compartir, sinó, també, per l'atmosfera de proximitat, qualitat i calidesa que vam viure.

És a partir d'aquest encontre que es va anar desenvolupant en mi un fort vincle de pertinença al grup que està fent possible no només el naixement, sinó també i, sobretot, el desenvolupament d'aquesta meravellosa "criatura" en que s'està convertint *eipea*.

Reprenré ara la dimensió humana a la que fa al·lusió en Josep Maria en el títol del reportatge-entrevista que em van fer i que es publica també al número 5 d'*eipea*, posant-la en relació amb alguns aspectes de l'autisme primerenc, amb la intenció de compartir el que vaig reflexionant i elaborant sobre la marxa amb els lectors de la revista.

Amb freqüència, he pensat que una de les característiques del procés defensiu autístic era la dificultat, el bloqueig i/o allunyament progressiu del procés d'humanització que viu la criatura humana en la seva interacció amb l'entorn cuidador (familiar, professional, institucional i social), interacció necessària per a que aquesta criatura esdevingui un subjecte; és a dir, un ésser amb subjectivitat pròpia i amb la possibilitat de comunicar-se intersubjectivament amb l'altre en tant que altre.

Si partim d'aquesta premissa, podem considerar la importància fonamental que té el fet de que, com a professionals i persones, no ens allunyem massa d'aquesta dimensió humana en el tracte (de tractament, relació i, també, d'acord de treball) que tinguem amb la persona afectada d'autisme i la seva família. Si no ho aconseguim, podríem ser arrossegats, sense adonar-nos-en, cap a un procés interactiu autistitzant que reforçaria i alimentaria el procés defensiu autístic de la persona a la que intentem ajudar.

No oblidem que les defenses autístiques, com el retraïment relacional i la tendència a l'aïllament de qui les pateix, així com l'interès més centrat en els objectes que en les persones, pot fàcilment induir

¹ Traducció realitzada de l'original en castellà per l'Equip *eipea*.

en la persona o persones que intenten ajudar-lo una tendència a la cosificació i cronificació de la relació. Estaríem aleshores atrapats en un cercle viciós interactiu que ens allunyaria del que hauria de ser una espiral interactiva facilitadora del desenvolupament de la persona afectada i dels seu entorn cuidador.

Quan l'encontre amb la persona que pateix autisme esdevé quelcom rutinari i no creatiu, quan en l'espai relacional no hi ha lloc per a la sorpresa, quan la tècnica substitueix a la relació, podem pensar que, sense voler-ho, estem quedant atrapats i tancats en uns mecanismes de defensa similars als de la persona amb autisme a la que intentem ajudar. El respecte cap a les seves defenses, en tant que comprensió del seu significat i funció protectora, no vol dir que haguem de ser còmplices de les mateixes. Es tractaria més aviat d'ajustar-nos a elles per poder-les canviar. Dit d'una altra manera, l'aliança terapèutica o de treball i, també, la comunicació empàtica amb el pacient i la seva família, base del procés de canvi, hauria de fer-se des d'una identificació parcial i transitòria que ens

permetés comprendre'ls des de l'alteritat. Tal com estem veient i comprenent, si volem ser eficaços i no "cremar-nos" ràpidament en aquest procés d'ajuda a la persona amb autisme i la seva família, hauríem de tenir molt en compte el que ens ha ensenyat la pràctica clínica amb les famílies de les persones afectades a través dels grups terapèutics multifamiliars o interfamiliars que tenen, com a principi bàsic, la cura del cuidador familiar.

Podríem adaptar fàcilment aquest principi fent-lo extensiu al cuidador professional, cuidant-lo a través de la creació i desenvolupament d'un espai-temps de supervisió personal, grupal i institucional, en el que els cuidadors professionals puguin viure l'experiència de sentir-se cuidats i acompanyats al llarg del procés similar que segueixen amb la persona afectada i la seva família.

Sent això tan evident, podem demanar-nos el següent:

Com és que a la pràctica és tan difícil la creació, desenvolupament i permanència d'aquests espais de cura destinats al cuidador professional? ●